

Aristoteles: Ağaç gerçek midir?

Platon: Bizim gördüğümüz şey gerçek değildir. Gerçek olan ağaç, değişmeden kalan dünyadaki ağaç gerçektir. Deneyimlediğimiz yani bizim bugün gördüğümüz ağaç görünüş yani yanılısalar dünyasına ait ağaçtır yani gerçek değildir.

Aristoteles: Bir elma ağacını ele alalım. Elma ağacının elmasını koparıp yersin ve karnın doyabilir. Bu gerçeklik değil midir?

Platon: Çam ağacını gördüğümüzde de bir ağaç diyoruz. Elma ağacını gördüğümüzde de bu bir ağaç diyoruz. Yoldan geçen beş kişiye ağaç resmi çizdirsek hepsi bir ağaç resmi çizecek ama birbirinin tam olarak aynısı olmayacak. O halde ağaçlar birbirinden ayrı olsa da bizim onlara ağaç dememizin bir sebebi var. Yani her bir deneyimimizde fiziksel olarak ağaç nesnesi değişmesine rağmen biz ona ağaç dememize rağmen tüm bu fiziksel ağaç nesnelere eşlik eden bir ağaç idesi var.

Aristoteles: Ama karnın doyuyor Platon, sendeki bu değişiklik nasıl gerçek değil?

Platon: Aristo benim sinirimi bozma bak görünüş ve gerçeklik ayrı şeyler anla artık bunu ikisi ayrı şey. Sen en iyisi git çay yap ya bırak bu felsefeyi de.

Aristoteles: Peki daha büyük bir şeyi ele alalım. Çay veya elmanın bulunduğu yeri yani doğayı, peki ya doğa?

Platon: Doğanın kendisi bir soru konusu olamaz çünkü doğada gördüğümüz şeylerin her biri bir yanılısama bir gölgelerden ibaret.

Aristoteles: Soyut bir kavramı ele alırsak, güzellik gibi.

Platon: Biz günlük hayatımızda bazı deneyimlediğimiz şeylere güzel deriz. Güzel bir çiçek görürüz, güzel bir kadın görürüz, güzel bir davranış görürüz aslında bu deneyimlediğimiz şeyler tam olarak güzel değildir yani hiçbir şey mükemmel değildir. Ama sen güzel dediğinde ben güzelin ne olduğunu anlarım ama biz tam olarak mükemmel olan güzeli hiçbir zaman deneyimlememiştir. Bu yüzden içinde bulunduğumuz bir görünüşler dünyası varsa yani bizim deneyimlediğimiz dünya bir de bu görünüşler dünyasını mümkün hale getiren ve senin güzel dediğinde benim bunu anlamamı sağlayan idealar dünyası vardır. Benim sana bir yanlış davranış sergilediğimi düşün. Sergilediğim davranışın yanlışlığını dostluk ideasına göre yargıyorsun ve çıkarım sağlayarak dersin ki dostum Platon bana yanlış yaptı. İdealar dünyası olmasaydı bizler bunları anlamlandıramazdık bile. Benim yanlış bir davranış yaptığımı anlamlandırabilmeni sağlayan şey idealar dünyası.

Aristoteles: Hayır Platon, yanılıyorsun. Örneğin ağaç kahverengidir diyelim. Ağaç bir tözdür yani biz onu görürüz, fiziksel dünyada var. Peki ya kahverengi ne? Kahverengiyi düşün dediğimde kahverenginin kendisini düşünmek imkânsızdır. Kahverengiyi düşün dediğimde bir ağaç düşünürsün tahta düşünürsün yani fiziksel bir şeyle beraber düşünürsün çünkü kahverengi bir niteliktir. Var olan bir tözün yani ağacın varoluş modunu gösterir. Senin bu idea dediğin şeylerden pek çoğu aslında fiziksel doğada kendi başına var olan tözler dahi değildir, bunlar birer yüklem. Yani var olan tözlerin nitelikleri, kendi başlarına bağımsız bir mevcudiyetleri olamaz yani biz bunları idea dünyasından yararlanarak değil onlar ancak yüklendikleri öznelerle birlikte varlığa gelebilirler.

